

Nieuwe varkensstal familie Krüs bevat unieke snufjes

BEDRIJFSREPORTAGE / PAG 7

Uitdaging optimaal ureumgetal blijft

RUNDVEE / PAG 6

Grip op productie

VARKENS / PAG 10

Datalogging van stalgegevens

VLEESPLUIMVEE / PAG 12

Van de directie	2	Datalogging van stalgegevens	12
Grondstoffenmarkt	3	IB enten in de legperiode; succes niet altijd gegarandeerd	13
NEFA en De Novo vetzuurmeting in melk	4	Trots op de boeren; mijn klanten	14
Uitdaging optimaal ureumgetal blijft	6	Winnaar iPhone mailing Groeten uit...	15
Nieuwe varkensstal familie Krüs bevat unieke snuffes	7	Colofon	15
Grip op productie	10		

Van de directie

Goed voeren is goed boeren!

Velen van u leerden vroeger op de landbouwschool 'goed voeren is goed boeren'. Goede diervoeding is een belangrijke onderdeel in de goede verzorging van dieren en het realiseren van een efficiënte productie van melk, vlees en eieren. Onze veehouders zijn wereldkampioen (dierlijke) voedselproductie. Het landbouwonderwijs heeft daar een belangrijke bijdrage in geleverd. Daarnaast zijn de coöperatieve structuren waarin in de Nederlandse veehouderij gewerkt wordt, al meer dan 100 jaar van groot belang. Samenwerken is een goede manier om aan problemen die alleen niet of moeilijk zijn op te lossen een antwoord te bieden.

ABZ Diervoeding is een vereniging van ongeveer 1.800 Nederlandse veehouders. Gezamenlijk hebben de leden vijf voerfabrieken verdeeld over het land en over de verschillende diersoorten.

Het credo 'goed voeren is goed boeren' was, is en blijft een rode draad in onze bedrijfsfilosofie. We hebben maar één belanghebbende in onze onderneming, namelijk onze leden-veehouders. Alles wat wij doen is erop gericht om door middel van goed voer en bijbehorende begeleiding de gezondheid en de prestaties van de dieren te verbeteren, resulterend in financieel rendement voor de veehouderijbedrijven.

Een veehouderij bedrijven (het produceren van melk, vlees en eieren) in een relatief klein, welvarend land met veel inwoners is uitdagend. Enerzijds is er een grote vraag naar dagvers, veilig, duurzaam geproduceerd voedsel, anderzijds staat er veel druk op de aanwezigheid van de veehouderij.

Door samen op te blijven trekken, kunnen we antwoorden vinden om u te ondersteunen in uw bedrijfsvoering op het gebied van diervoeding. Juist als de complexiteit toeneemt op het gebied van wet- en regelgeving is samenwerken een pré.

ABZ Diervoeding is zeer sterk in maatwerkvoerders. Door deze aanpak kunnen wij zeer gericht inspelen op de individuele behoefte van de dieren en ondernemers. Onze fabrieken en processen zijn hierop goed ingericht en wij scoren in

klantonderzoeken erg hoog op dit onderdeel. De rode draad is voor ons ook hier 'goed voeren is goed boeren'!

Daarnaast is ABZ Diervoeding aangesloten bij een aantal initiatieven om de Nederlandse veehouderij te ondersteunen. Voorbeelden zijn hiervan het Mest Investerings Fonds (MIF), de Vereniging Diervoederonderzoek Nederland (VDN) en de COalitie Vitale Varkenshouderij (COVIVA). Tevens ondersteunen we een aantal initiatieven om de Nederlandse landbouw positief onder de aandacht te brengen bij politiek, consument en burgers. Vaak wordt dit mede gefaciliteerd door onze branchevereniging NEVEDI.

Het credo 'goed voeren is goed boeren' was, is en blijft een rode draad in onze bedrijfsfilosofie.

Bovengenoemde zaken worden door een groot deel van de Nederlandse diervoederindustrie ondersteund. Samen zijn we sterk! Wij denken dat onze support aan de Nederlandse veehouderij volgt uit het credo 'goed voeren is goed boeren'. Onze organisatie is continuïteit gedreven en niet vanuit gewin op de korte termijn.

ABZ Diervoeding heeft een unieke aanpak: de ABZ formule. Onze betrokken mensen maken op basis van kennis en ervaring het beste voer voor uw bedrijf. Graag dagen wij u uit om samen het beste rendement voor uw bedrijf realiseren; ABZ / dat loont.

Marcel Roordink,
algemeen directeur

Grondstoffenmarkt

Termijnmarkten op Chicago van zowel soja, maïs als tarwe zijn hard omhoog gegaan. Augustus en september waren te droog, met hier en daar ook schade door stormen. Daarnaast is vooral de Chinese vraag fors toegenomen.

Granen

Waar de wereld maïsvoorraden seizoen 2020/2021 er begin augustus nog zeer ruim uitzagen, zijn deze balansen inmiddels aanzienlijk verkrappt. In Noord-Amerika is de oogst naar beneden bijgesteld door droogte en stormschade. In het Zwarte Zee gebied, vooral Oekraïne en Rusland, valt de oogst ook kleiner uit door droogte. China was voorheen altijd min of meer zelfvoorzienend in maïs, maar heftige regenval met forse overstromingen hebben grote arealen maïs vernield. Gecombineerd met een varkensstapel die weer sterk gegroeid is, koopt China inmiddels grote hoeveelheden maïs in vooral de USA. De combinatie van kleinere oogsten en meer Chinese vraag zorgt voor stevig hogere prijzen.

De tarwemarkt loopt ook behoorlijk op, zowel op de termijnmarkt in Chicago als in Parijs (Matif). China koopt tarwe en gerst in Frankrijk, terwijl Frankrijk een slechte tarweoogst heeft. Dit doet China onder meer omdat ze niet meer in Australië willen kopen (handelsconflict). Overigens is Frankrijk verder niet echt competitief op de wereldmarkt. Rusland heeft heel veel tarwe tenders naar Afrikaanse landen ingevuld. Ondanks een hele goede Russische oogst zijn die prijzen de laatste weken sterk opgetrokken, waardoor Europa inmiddels min of meer competitief begint te worden. Dit terwijl Europa niet teveel tarwe kan exporteren, vanwege de matige oogst.

Gerst, rogge en triticale zijn voldoende beschikbaar. Prijzen zijn wel wat met de tarwe mee opgelopen. Ze rekenen echter nog altijd erg goed in de formulatie.

Eiwitten

De sojaprijzen stijgen behoorlijk. Oogsten in de USA zijn naar beneden bijgesteld, omdat aan het eind van het groeiseizoen het weer niet goed was. Zowel droogte als stormen hebben schade veroorzaakt. China had eerst in het voorjaar Brazilië leeg gekocht en koopt nu massaal in de USA. Men schat in dat China dit jaar rond de 100 miljoen ton sojabonen gaat importeren, dat is meer dan het vorige record in 2017 voor de Afrikaanse varkenspest. China is dus weer helemaal terug, de varkensstapel is hard gegroeid en ze hebben ook fors geïnvesteerd in meer pluimvee.

De wereldvoorraden deze winter richting de nieuwe voorjaarsoogst in Zuid-Amerika zien er dus krap uit. In Brazilië verwacht men wel een groter areaal, omdat boeren goede prijzen krijgen voor hun soja en nu al veel oogst 2021 hebben verkocht. Maar La Niña ligt op de loer, alsook droogte in Zuid-Amerika. Nu al is het in Argentinië en delen van Brazilië te droog. Weersperikelen in een toch al krappe markt kunnen deze winter wel eens veel volatiliteit gaan veroorzaken. NON-GMO soja stijgt nog harder dan GMO soja, het aanbod deze winter is zeer krap.

Zonnepitschroot is zeer vast. Oogsten in Oekraïne en Rusland vallen tegen door droogte. Daarnaast heeft China wel weer het een en ander gekocht, waardoor er nu nagenoeg niet geoffreerd wordt uit deze landen. Hierdoor zijn prijzen zeer hard gestegen. Ook raapschroot blijft aan de voorkant krap en is gestegen in prijs. Door de hoge soja en zonnepitschrootprijzen blijft het verbruik raapschroot vrij goed. Tezamen met een niet al te ruim aanbod, creëert dit krapte.

Bijproducten

Palmpitschilfers zijn behoorlijk gestegen in prijs. Men had meer aanbod verwacht rond deze tijd, maar Covid-19 zorgt voor te weinig arbeiders op de plantages en in de verwerking, waardoor het aanbod stopt. Sojahullen blijven krap en oplopen in prijs. De nieuwe bietenpulp campagne is begonnen. In Duitse hoogsuikerpulp zien we de lagere prijzen van nieuwe campagnepulp. Laagsuikerpulp daarentegen wordt alleen maar duurder. De Franse bietenoogst valt erg tegen door droogte en vergelingsziekte.

Arie Griffioen, manager inkoop en logistiek
06 2161 4390 ■ a.griffioen@abzdiervoeding.nl

NEFA en De Novo vetzuurmeting in melk

Melkcontrolevereniging VVB Veluwe IJsselstreek bepaalt sinds enkele jaren naast de gebruikelijke analyses ook diverse (groepen) vetzuren in de melk van individuele koeien. In het begin werden deze cijfers op aanvraag toegestuurd en sinds dit jaar worden ze bij de MPR uitslag weergegeven. Deze cijfers kunnen ons extra inzicht geven in het rantsoen en het transitie management.

Proef

Van maart tot juni heeft stagiaire Susan Dijkshoorn (WUR) voor ons een onderzoek gedaan naar de waarde van deze extra kengetallen. Daarvoor heeft ze van 7 bedrijven alle koeien die gekalfd hebben alle data van de eerste 3 melkcontroles verzameld en verwerkt. Totaal heeft ze van 116 dieren (gem 40.2 kg melk) de volledige informatie verzameld. De nieuwe waarden 'NEFA' en 'De Novo' zijn vergeleken met de productie en gehalten in de melk.

NEFA

De vetzuren die gemeten worden zijn NEFA en De Novo. NEFA gehalten in de melk zijn een afspiegeling van de NEFA gehalten in het bloed. Deze vetzuren zijn met name afkomstig van de afbraak van lichaamsvet. Een hoge NEFA waarde (boven de 600 mEq/l) betekent dus dat de koe energie tekort komt en zijn lichaamsreserves aanspreekt. Bij NEFA waarden boven de 800

mEq/l is er sprake van slepende melkziekte en is het advies een koe te behandelen.

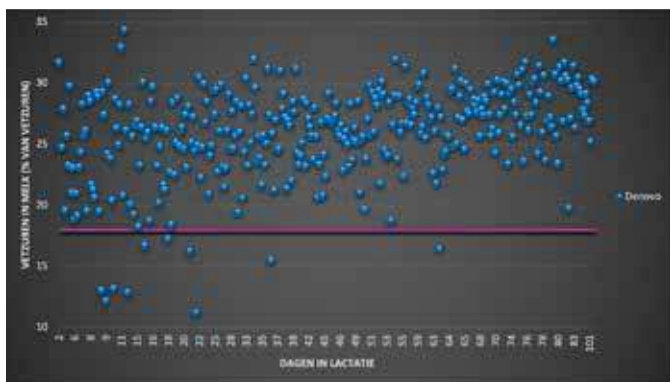
De Novo

Melkvet is opgebouwd uit diverse soorten vetzuren. Verschil tussen verzadigde vetten en onverzadigde vetten is inmiddels redelijk bekend (harde en zachte vetten). Naast verzadigd en onverzadigd hebben vetzuren in de melk ook verschillende lengtes. Dit wordt weergegeven met het aantal C-atomen waaruit het vetzuur bestaat. De lengte van de vetzuren zegt iets over de nutriënten die via het bloed aan de uier aangeboden worden. Lange vetzuurketens met 18 C-atomen of meer zijn vooral afkomstig van afbraak van lichaamsvet of langketenvetzuren uit de voeding. Kortere vetzuren zijn met name afkomstig uit fermentatie van suiker en celwanden in de pens. Deze korte vetzuren worden De Novo (= nieuw gevormde) vetzuren genoemd. Een laag percentage De Novo vetzuren is daarmee

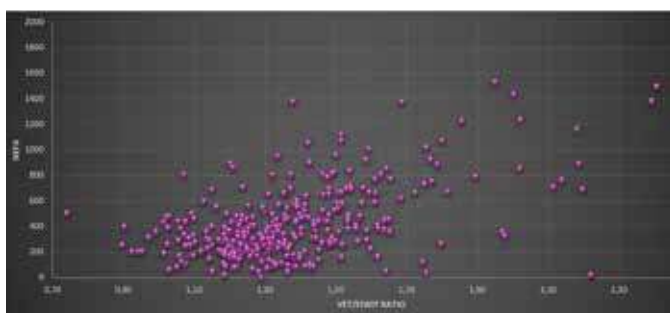
een indicatie voor te weinig pensfermentatie en daarmee een indicatie voor een te lage voeropname. Ideale waarde is hoger dan 24%, maar hoe hoger deze waarde hoe beter. Bij waarden onder de 18% is er een sterk verhoogt risico op het ontstaan van lebmaagdraining.

Verhoogde NEFA waarden

De NEFA waarden zijn van nature sterk verhoogd rondom het afkalven, maar moeten na het afkalven snel weer terug naar een lager niveau, omdat de lever maar een beperkte capaciteit heeft om deze vetzuren om te vormen naar minder schadelijk vetten. Er kunnen allerlei redenen zijn waarom dieren teveel hun lichaamsreserves aanspreken. In hoofdzaak zijn er twee groepen dieren te onderscheiden. Tot 50 dagen lactatie is het met name gerelateerd aan droogstand en overgang naar melkvee. De tweede groep, na 50 dagen lactatie, zijn het vooral de dieren die meer willen produceren dan dat ze aan energie op kunnen nemen. Dit kan door te weinig energiedichtheid van het rantsoen komen, maar bijvoorbeeld ook door fysieke beperkingen zoals klauwproblemen. Dieren die in de eerste MPR te hoog zitten, zie je ook vaker in de 2e en 3e MPR terug met verhoging. Zoals uit literatuur bekend zijn het vooral de oudere koeien die hogere NEFA waarden laten zien in de eerste melkcontrole. Dit onderzoek laat een sterke relatie zien tussen vet/eiwitverhouding en NEFA waarden, maar dit gaat zeker niet op voor alle dieren, wat dit kengetal toch wel interessante meerwaarde op de melkcontrole-uitslag maakt. Naast alle preventieve maatregelen in de droogstand en opstart, is een behandeling met propyleenglycol de beste maatregel om een koe met hoog NEFA weer op het spoor te krijgen.

Individuele De Novo vetzuren van 116 koeien in de 1e 3 MPR's

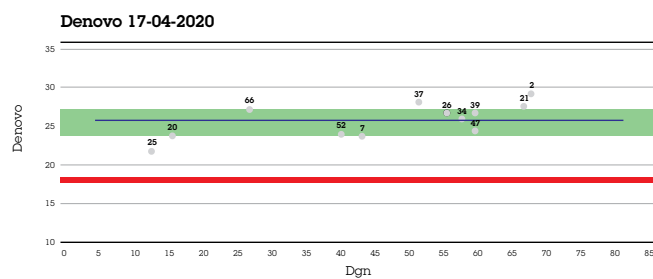
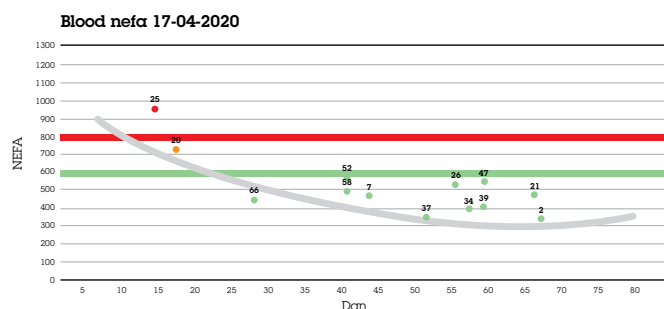
NEFA versus vet/eiwitverhouding in melk

Waarde van De Novo

In dit onderzoek zien we een sterke relatie tussen De Novo vetzuren in de melk en de productiestatistiek van de dieren. Dit bevestigt de theorie dat de De Novo vetzuren ons wat kunnen vertellen over de pensfermentatie en voeropname. Dieren onder de risicogrens van 18% produceerden in dit onderzoek 320 gram minder melkeiwit per dag dan gemiddeld. Door lagere melkproductie, maar ook door eiwitgehalte (3.07% vs 3.52%). Ook zie je bij een laag De Novo percentage hogere NEFA waarden. Dit is logisch, omdat er bij lage voeropname meer vetmobilisatie plaatsvindt. Belangrijk verschil met de NEFA waarden is wel dat er in de lage De Novo groep veel meer vaarzen vertegenwoordigd zijn. De gemiddelde dagwaarden van De Novo volgen in dit onderzoek hetzelfde patroon als de voorspelde voeropnamecurve, wat de relatie met voeropname bevestigt. Verhogen van voeropname en fermentatie is op diverse manieren met voeding te beïnvloeden. Daarmee lijkt het kengetal De Novo een goede aanvulling op de MPR. Het geeft een extra informatie om niet alleen het individuele dier, maar ook de rantsoenen en het (transitie)management mee te sturen.

NEFA en Denovo

Bedrijfsverzicht

Attenties

Dier	NEFA	De Novo	DGN
20	722	24	16
25	951	22	13

Uitslag NEFA en De Novo als aanvulling op MPR om attentiekoeien op te sporen.

Jan Rozeboom, nutritionist

033 422 1510 | j.rozeboom@abzdiervoeding.nl

Uitdaging optimaal ureumgetal blijft

ABZ Diervoeding organiseerde deze zomer de ABZ Ureum Challenge van 1 mei tot 1 september. De challenge sloeg enorm aan. Maar liefst 115 filmpjes met Actieve koeien werden ingestuurd. En een nog groter aantal veehouders keek met extra aandacht naar het verloop van het ureumgetal in de melk. De ABZ Ureum Challenge is afgelopen, maar de uitdaging blijft.

9 dagen hetzelfde ureumgetal

Met drie keer melk leveren met hetzelfde optimale ureumgetal is 9 dagen lang de koe super constant gevoerd geweest. Optimaal en constant, wat wil een koe nog meer? Natuurlijk hoort bij een challenge een beetje geluk, maar graag willen wij uw vakmanschap onderstrepen. Blijkbaar zijn melkveeouders er heel goed in om zelf te sturen naar het meest optimale rantsoen.

Passie voor Actieve koeien

Uit de ingezonden filmpjes bleek de grote passie voor Actieve koeien. Bekijk de vier Actieve koeienfilms die we gemaakt hebben van alle ingezonden filmpjes samen op ons Youtubekanaal of onze website (www.abzdiervoeding.nl/rundvee/abz-ureumwijzer). Geniet mee van de weidende, vretende, liggende en dansende koeien. Tegelijkertijd kunt u de prachtige reeksen van behaalde ureumgetallen zien: 3x15, 3x16, 3x17, 3x18, 3x19 of 3x20.

Creativiteit/ dat loont

Alle inzenders hebben van hun rundveespecialist de ABZ Ureum Challenge taart gekregen. Daarnaast hebben we vier ABZ overalls uitgereikt aan de melkveeouders die het meest creatieve filmpje hadden gemaakt in hun regio. De creativiteitsprijs is gegaan naar: maatschap Woudstra-Brolsma uit Menaam, maatschap Roselaar-Vis uit Putten, V.O.F. Lohuis-Smoes uit Hoge Hexel en V.O.F. Donkers uit Nuenen.

Kijk op onze Facebookpagina

([Facebook.com/ABZDiervoeding](https://www.facebook.com/ABZDiervoeding)),

daarop hebben wij ieder origineel filmpje gedeeld.

Uitdaging blijft

Constant melk afleveren met een optimaal ureumgetal van 15 – 20 blijft de uitdaging. Met behulp van veel en veilige pensenergie, de juiste eiwitbron en een uitgekiend rantsoen willen wij u daar graag bij blijven ondersteunen.

Uitdaging blijft voor familie Kooijmans

Familie Kooijmans uit Oosterhesselen deed ook mee aan onze ABZ Ureum Challenge en haalde 3 x 20.

Lammert: "Een leuk initiatief van ABZ, maar zeker niet simpel. Het ureum sturen lukt nog wel, maar 3 keer hetzelfde is gewoon geluk. We weiden dus je weet nooit precies wat de koeien vreten. We blijven streven naar een ureum tegen de 20, dat lijkt voor ons ideaal. Als energie gebruiken we Lactograan en voor het eiwit een mengsel van soja en raapzaadschroot."

Lammert en Robin Kooijmans melken ruim 100 koeien met een rollend jaargemiddelde van 11.146 kg met 4,45% vet en 3,52% eiwit.

Izak van Engelen, productmanager rundvee
06 2125 8720 ▪ i.engelen@abzdiervoeding.nl

A woman with short grey hair and a man with short grey hair, both wearing blue work clothes, stand in a pig farm. The woman is on the left, and the man is on the right, leaning on a metal railing. In the foreground, several pink pigs are visible, with one pig on the left having a yellow ear tag.

Nieuwe varkensstal familie Krüs bevat unieke snufjes

Na een stalbrand ruim twee jaar geleden besloten Rudi en Hetty Krüs-Giesen uit Didam al snel tot een doorstart van hun vleesvarkensbedrijf. Daarbij speelde mee dat hun zoon Niels, toen 15, direct aangaf om door te willen gaan. Nu staat er een nieuwe, flexibele stal waarmee ze zelfs biologisch kunnen boeren, met een bijzondere voer- en strooi-installatie.

Bij de verwoestende brand kwamen 2.500 varkens om. De impact hiervan was groot en werpt nog steeds een schaduw over het bedrijf. "Ik ben heel blij met de nieuwe stal", stelt Rudi. "Maar als ik alles op een rij zet, dan is het me niet waard geweest. Alle ellende die we ervan gehad hebben... Als ik kon, draaide ik het vandaag nog terug"

Het roer om

De brand vaagde een groot deel van het bedrijf weg. De nieuwe stal moest vanaf de basis worden opgebouwd. Dat opende de weg om het helemaal anders te gaan doen. Rudi (52) en Hetty (46) kozen daarom voor varkens in het stro en een geheel ander kelderplan.

Bij elke beslissing staat sindsdien brandveiligheid voorop. Daarom zijn er niet één maar twee nieuwe stallen van elk 101x15 meter gebouwd met 5 meter tussenruimte. In beide gebouwen staat de luchtwasser in het midden met aan weerszijden een brandmuur. Zo ontstaan vier afzonderlijke, brandveilige compartimenten. De hokafscheidingen zijn van beton en er is veel minder kunststof gebruikt. De stal is flexibel gebouwd: met geringe aanpassingen kan een uitloop worden gerealiseerd zodra de markt meer ruimte biedt voor Beter Leven 2 sterren of wellicht biologisch varkensvlees.

De nieuwe stal moest vanaf de basis worden opgebouwd. Dat opende de weg om het helemaal anders te gaan doen.

De stal kreeg flinke raampartijen, zodat er veel daglicht binnenkomt en de varkens een natuurlijk dag- en nachtritme krijgen. De ledverlichting is vrijhangend en in de afdelingen ontbreken lichtschakelaars en stopcontacten, dus minder kans op kortsluiting door corrosie. De verlichting wordt per compartiment bediend vanuit de hygiënesluis.

Strodouche

De nieuwe stal biedt plaats aan 2.880 varkens. In een oude stal, die bij de brand gespaard bleef, liggen nog zo'n 625 varkens. Afgelopen januari kwamen de eerste varkens in de nieuwe stal en in mei zat het bedrijf weer vol.

Het bedrijf heeft een Beter Leven keurmerk met 1 ster. Hiervoor hebben ze 400 varkensplaatsen ingeleverd. Rudi: "Eigenlijk zitten we tussen 1 en 2 sterren in omdat we de varkens op stro houden in grote leefgroepen van 60 stuks op 60 m². Dit benadert de natuurlijke groepsgrootte en biedt de varkens veel leefruimte."

Heel bijzonder is de 'strodouche' die de varkens in het liggedeelte krijgen. Via een computergestuurd persluchtstelsysteem wordt zes keer per dag gehakseld stro in de hokken gestrooid. Rudi heeft het systeem in Denemarken in de praktijk bekeken. "Zo krijgen de dieren keer op keer afleiding en worden ze geactiveerd om voer te zoeken. Verder zorgt stro voor vochtopname en dat is ook belangrijk voor de mest." Tonnen en touw zorgen voor extra afleiding.

Het blaassysteem voor het stro wordt ook gebruikt voor toediening van het voer. "Het is een duur systeem, alles is RVS. Maar omdat ik het voor voer én stro gebruik, is het ideaal. Het is absoluut een verbetering en een aanrader!", zegt Rudi enthousiast. "De blower die het voer en stro naar de stal blaast zit in de voerkeuken. Er zitten in de stal geen elektromotoren en geen draaiende delen, dus de kans

op brand is klein. We zijn de eerste in Nederland met dit systeem en de fabrikant TEWE Elektroniek komt regelmatig met klanten hier kijken.”

De varkens krijgen via een CDI 15% CCM van eigen teelt, aangevuld met mengvoer. ABZ Diervoeding levert de kruimel, afgestemd op de samenstelling van de CCM.

Voor een gemakkelijke controle voert Rudi gepofte erwten langs het gangpad. Zo kan hij rustig het hok in om de voerbakken te controleren en te beoordelen of de liggende varkens gewoon lui zijn of iets mankeren.

Compostoren

60% van de vloer is dicht, de roostervloer (40%) ligt iets hoger. Onder de roosters schuift een mestschuif vier keer per dag de mest weg en worden de dunne en dikke fractie gescheiden. Dat geeft een forse verbetering van het stalklimaat met veel minder ammoniak, is Rudi's ervaring. De dunne mest wordt op eigen maïsland (circa 20 ha) gebracht, de vaste mest gaat nu nog naar akkerbouwers in Groningen. Het is de bedoeling dat er een compostoren komt, maar het wachten is nog op de vergunning. In de toren composteert de mest in twee weken tijd tot een mooi product. Hier naar is in het buitenland, vooral in de wijnbouw, veel vraag. De afzet is daarom gegarandeerd en kostenvrij. Het droge stofgehalte stijgt van 25% naar 85% en van het volume blijft nog slechts 10% over. "Ik kwam het systeem tegen op EuroTier in Hannover", licht Rudi toe. "Het is een Japanse uitvinding; er zouden er daar 3.000 staan. De dikke mest van ons bedrijf past perfect bij zo'n systeem, omdat er al veel stro in zit."

De warmte uit de toren zal met een warmtewisselaar worden teruggewonnen en zal voldoende zijn om het woonhuis te verwarmen. Samen met de zonnepanelen op de stal (250 kWpiek waarvan een derde voor eigen gebruik) draagt de compostoren bij aan een energieneutraal bedrijf.

Binding met burgers

Openheid, informeren, laten zien wat je doet en hoe je het doet, daar is de familie Krüs een sterke voorstander van. In de nieuwe

stal kwam daarom een prachtige zichtruimte. Ook zijn ze van plan om een vleesautomaat te plaatsen om bezoekers te verleiden ook nog wat vlees te kopen. Barbecuepakketjes, verse worst, droge metworst en dat soort producten. Ze zien dat bij een collega-varkenshouder in Brabant de vleesautomaten, zeker in coronatijd, gretig aftrek vinden. "Vooral met barbecueproducten kun je de vierkantsverwaarding goed rondkrijgen", voorziet Rudi.

Namens ABZ zijn Rob Nieuwenhuis en René Schennink betrokken bij de advisering.

Wennen

Helaas was de nieuwe start niet denderend. "We hebben de piekprijs helemaal gemist, moesten dure biggen opleggen en vanaf dat moment is de vleesprijs alleen maar gekelderde", betreurt Hetty.

Nog steeds voelen Rudi en Hetty alsof ze geleefd worden. Er was heel veel om aan te wennen: een nieuwe stal met andere ventilatie, een nieuw voersysteem, besturingssysteem, software... Hetty: "Alles is nieuw hè! Je kunt niks op de automatische piloot doen. Dat kost ontzettend veel energie. Maar we hebben nu wel iets waarmee we de toekomst in kunnen. De stal is flexibel gebouwd; als er in de toekomst buitenhokken gerealiseerd worden, is daar ruimte voor vrijgehouden. De traditionele varkenshouderij verschuift toch steeds meer in de richting van biologisch."

René Schennink, specialist varkenshouderij
06 4659 4430 ■ r.schennink@abzdiervoeding.nl

Grip op productie

Deze zomer introduceerde ABZ Diervoeding een aantal innovatieve aanpassingen in haar fabrieken in Markelo en Eindhoven. Deze aanpassingen zijn erop gericht de darmgezondheid van zowel biggen, jonge vleesvarkens als zeugen te verbeteren. Dé basis voor een hoge en efficiënte productie. En minstens zo belangrijk: ABZ Diervoeding creëert hiermee grip op de productie, waarmee ze zich onderscheidt in de markt.

Darmgezondheid op nummer 1

Alles draait om een gezonde maag en gezonde darmen, zeker nu het gebruik van medicijnen en antibiotica aan banden wordt gelegd. Een gezond maag-darmkanaal geeft een sterke weerstand, hoge en efficiënte groei, een vlotte melkproductie en mooie mest. Bij ABZ Diervoeding staat een optimale darmgezondheid dan ook aan de basis van alle Dynamo voeders. Door rekening te houden met bijvoorbeeld de verteerbaarheid en zuurbindende waarde van grondstoffen en de inzet van verschillende typen vezels en additieven zorgen we voor een gunstig klimaat in de maag en in de dunne en dikke darm. Het resultaat: goed presterende varkens. Maar... met alleen de inzet van de juiste grondstoffen zijn we er niet.

De ene fabriek is de andere niet

De bewerking van de verschillende grondstoffen tijdens de productie is van cruciaal belang en komt heel precies. Jacco Vessies, nutritionist bij ABZ Diervoeding: "De ene fabriek is de andere niet. In de praktijk zien we vaak dat varkenshouders, adviseurs en nutritionisten alleen naar de grondstofscamen-

stelling van voeders kijken en zich niet bewust zijn van de grote invloed die de fabriek en het productieproces op deze grondstoffen en daarmee op de dieren heeft. Dezelfde samenstelling op papier geeft, wanneer het in een andere fabriek wordt gemaakt, een heel ander resultaat in de praktijk." Zo heeft bijvoorbeeld het persproces (bepaalde temperatuur of matrijsdikte) een grote invloed op de vezelkwaliteit en daarmee het gezondheidseffect van het voer. Eiwitten daarentegen moeten tijdens het productieproces niet te weinig én niet te veel hitte krijgen, omdat dit de verteerbaarheid negatief beïnvloedt. Uit onderzoek ook dat de manier waarop granen gemalen worden iets doet met de darmgezondheid van varkens. Daarnaast hebben de procesoperators in de fabriek een grote invloed op de kwaliteit van de korrel of kruimel die wordt geproduceerd.

Omdat de invloed van de fabriek zo groot is, staken onze nutritionisten en productieleiders hun hoofden bij elkaar om het productieproces – malen, mengen, persen - heel precies in kaart te brengen en verder te verfijnen.

Jeroen Spenkelink, teamleider productie Markelo: "We hebben op verschillende momenten in het productieproces monsters genomen

om het effect van hitte, voorbehandelen, malen en persen in beeld te brengen. De resultaten hebben we gebruikt om het proces op alle fabrieken te finetunen.”

Gezondere varkens

De eerste resultaten van maanden onderzoek en testen in de fabrieken ervaren we nu in de praktijk. Vessies: “We zien gezondere varkens met minder uitval, efficiënte groei (juist ook in de hete zomermaanden) en fitte zeugen. We hebben duidelijk meer grip op de productie gekregen.” Hoe we dat doen? De volgende aspecten houden we scherp in de gaten:

Korrelkwaliteit

Bij biggen, maar ook bij vleesvarkens, is de vorm en textuur van het korreltje van invloed op de voeropname en voederconversie. Een harde korrel ziet er goed uit, maar wordt door varkens over het algemeen niet gewaardeerd. Daarom kiezen wij voor een taai korrel – zacht, maar toch stevig - voor een hoge voeropname en lage voederconversie. Vessies: “Onze operators in de fabrieken beoordelen de korrelkwaliteit zeer kritisch en zorgen voor een constante kwaliteit, uit welke fabriek het voer ook vandaan komt.”

Juiste structuur

Vessies: “Het effect van een goede maagwerking wordt vaak onderschat. Vezels spelen een belangrijke rol. Onze Dynamo voeders zorgen voor extra zuurwerking en voldoende structuur via apart gewalste granen, zodat de maag goed z'n werk kan doen. Op die manier worden schadelijke bacteriën gedood en komt de vertering alvast op gang.” Om dit te bewerkstelligen hebben wij een bypass in onze fabrieken aangelegd om gewalste granen apart in het mengvoer te kunnen doseren. Een andere methode die wordt toegepast om de vezelkwaliteit in biggenvoeders te behouden is een aangepaste korreldiameter.

Eiwitkwaliteit

Eiwit is nodig voor een hoge groei en hoge biggenproductie, maar... meer is niet altijd beter. Om dunne mest te voorkomen selecteren we voor de Dynamo voeders speciale, hoogwaardige eiwitbronnen. Daarnaast kunnen we in onze fabrieken het eiwit extra fijn malen en stellen we de temperatuur heel nauwkeurig af, waardoor de kans op verteringsproblemen heel klein is. Vessies: “Daarnaast hebben we een speciale eiwitbron gevonden die de maaggezondheid verbetert.”

Vitaminen en mineralen

Vessies: “Vaak wordt dit vergeten, maar wij besteden ook veel aandacht aan de kleinste onderdelen in het voer: de vitaminen en

mineralen.” Om in ieder korreltje de goede hoeveelheid vitaminen, mineralen en additieven te stoppen, zijn de premixen speciaal getoetst op homogeniteit, hygroscopiciteit en andere eigenschappen. Op die manier krijgt elk dier de juiste portie binnen.

Betrokken productiemedewerkers

Spenkelink: “Natuurlijk willen wij op een dag zoveel mogelijk tonnen voer draaien. Maar door de intensieve samenwerking met de nutritionisten is het voor ons veel duidelijker waar we onze aandacht op moeten richten om het beste voer te maken. Elk type varken heeft z'n eigen type voer nodig.”

Open en transparant

Tenslotte staan openheid en transparantie bij ABZ Diervoeding hoog in het vaandel. We werken met de SFR-voederwaardetabel, zijn aangesloten bij VoederWaarde.nl en gaan voor volledige openheid van de grondstofsamenstelling en garanties op de voederwaarde. Voor u betekent dit constante samenstellingen en voorspelbare voeders. En is er nieuw onderzoek verschenen? Dan passen wij direct de nieuwe bevindingen in de voeders toe voor het beste resultaat.

The image shows a close-up of a feed composition table from ABZ Diervoeding. The table lists various feed ingredients and their respective percentages.

Code	Omschrijving	Aandeel
1044	GERST 2019	29,35
1051	ROEGE	10,28
1052	TARWE 2019	12,28
1091	MAS (90% AO)	24,87
1342	PALMPITTSCH- < 20% RC	1,28
151	RAAPZaadSCHROOT AO	9,95
	BOJASCHROOT 48% PROFAT	4,97
	ZONNEBL.Z.SCHR. 32RE	1,99
	ASSE (wit)	0,91
		0,40
		0,70
		0,47
		0,59
		0,99
		0,46
		0,15

Samenwerken/ dat loont

Onze nutritionisten en productieleders vormen ondertussen een hecht team. Dit werpt duidelijk z'n vruchten af. De innovatieve aanpassingen in onze fabrieken leiden tot constant voer, gezonde uniforme vleesvarkens, mooie grote tomen kwaliteitsbiggen, maar vooral ook veel werkplezier.

Mocht u meer willen weten over de specifieke maatregelen die we in onze fabrieken toepassen en wat dat voor u betekent? Neem dan contact op met uw varkensspecialist. Zij helpen u graag.

Ben van Raaij, verkoopmanager varkenshouderij a.i.
06 2290 7066 ■ b.raaij@abzdiervoeding.nl

Datalogging van stalgegevens

De laatste jaren is het steeds gebruikelijker om stalgegevens automatisch te loggen op pluimvee-bedrijven. Het grote voordeel hiervan is om afwijkende gegevens tijdig te signaleren/ analyseren en daarbij passende maatregelen te kunnen nemen. Naast de data voor uzelf zijn er vele mogelijkheden voor registratieverplichtingen richting de overheid. Tevens is een groot voordeel dat u overal ter wereld toegang heeft tot deze stal data.

“Geen toekomst zonder stal data”

Met log-data is het mogelijk om nieuwe inzichten op te doen op het gebied van trends. Weersinvloeden, maar bijvoorbeeld ook de genetica van de dieren veranderen steeds. Hierdoor is het belangrijk om te meten of we de juiste dingen aan het doen zijn voor het dier. Wanneer er automatisch stalgegevens worden gelogd, kan er gericht gezocht worden naar verbeterpunten in de stal. Ook is het mogelijk om op het moment dat er problemen zijn te kijken of er bijvoorbeeld afwijkende dingen gebeuren met het stalklimaat. Met name 's nachts, wanneer u als pluimveehouder zelf niet in de stal aanwezig bent, kan met loggen gecontroleerd worden of het klimaat e.d. goed is. Verder is het ook voor een pluimveespecialist eenvoudiger om een gericht advies te geven. Het uiteindelijke doel is een beter technisch resultaat, meer rendement en last but not least een beter dierwelzijn.

Hieronder enkele voorbeelden die automatisch gelogd kunnen worden.

Klimaatregistratie

- Temperatuur binnen (per voeler)
- Temperatuur buiten
- % Ventilatie
- Klepstanden
- Onderdruk
- Rv
- Co2

Water

- Water registratie

Voer

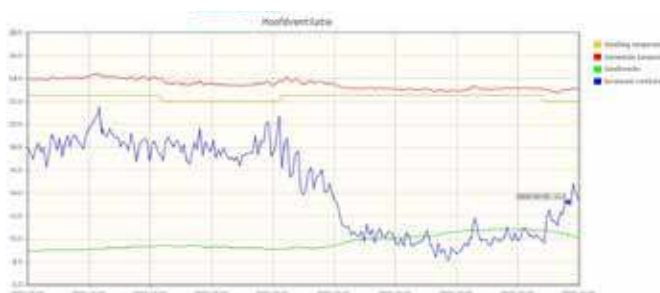
- Hennen
- Hanen

Hen gewichten

Bovenstaande gegevens kunnen bijvoorbeeld elke 10 minuten opgeslagen worden en automatisch in een tabel gezet worden. Het voordeel hiervan is dat u snel een link kunt leggen waarom bepaalde gegevens in de tabel staan.

Datum/Tijd	Temperatuur set point	Buitemtemperatuur	Gemiddelde stal temperatuur	Voeler LV	Voeler LA	Voeler RV	Voeler RA	Ventilatie	Drubbevoeding	Min ventilatie	Max ventilatie	Links winter (Bareband)	Links zomer (Bareband)	Rechts winter (Bareband)	Rechts zomer (Bareband)	Water verbruik	Voer Hennen in kg	Voer Hanen in kg	W/V Houdering	Gewichten
2020-10-01 12:30	22,0	14,5	24,6	24,0	25,4	24,3	25,2	26,1	11	5,0	80,0	20	20	20	1631	1200	92	1,26	4175	
2020-10-01 12:20	22,0	14,5	24,7	23,9	26,0	24,3	25,1	27,5	12	5,0	80,0	20	20	20	1631	1200	92	1,26	4168	
2020-10-01 12:10	22,0	14,5	24,8	23,5	26,2	24,6	25,5	27,9	14	5,0	80,0	20	20	20	1631	1200	92	1,26	4169	
2020-10-01 12:00	22,0	14,5	24,8	24,2	26,0	24,3	25,4	28,3	14	5,0	80,0	20	20	20	1631	1200	92	1,26	4179	

Figuur 1 Tabel waarop stalgegevens worden weergegeven

Figuur 2 Lijngrafiek waarop staltemperatuur en % ventilatie wordt weergegeven

Bijna alle merken klimaatsystemen hebben een “PC” module waarmee data gelogd kan worden. Voor vragen hieromtrent kunt u zich het beste richten tot uw installateur. Wij kunnen u adviseren welke staldata relevant zijn om te loggen. Hoe meer data er beschikbaar is, hoe beter we een advies kunnen geven om uw dieren optimaal te laten presteren.

Martijn Aarts, specialist pluimveehouderij
06 2061 6765 ▪ m.aarts@abzdiervoeding.nl

IB enten in de legperiode; succes niet altijd gegarandeerd

“Er zal wel een IB'tje doorgaan” is een vaak gehoorde uitspraak als een koppel leghennen even niet doet wat ze volgens de verwachtingen zou moeten doen. Helaas is dit ook vaak werkelijk het geval en wordt er weleens gezegd dat IB na Aviaire Influenza de grootste schadepost is bij pluimvee wereldwijd.

De verschijnselen van Infectieuze Bronchitis (IB) bij gevaccineerde leghennen zijn - anders dan de naam doet vermoeden - zelden luchtwegproblemen, maar meer productieproblemen zoals legdaling, slechte eischalen en verslechtering van de inwendige ei-kwaliteit. Veel IB-infecties geven tevens een voeropnamedaling als eerste verschijnsel. Al deze punten kunnen dus tot behoorlijke schade leiden en koppels (blijvend) slecht laten presteren.

Over de wereld heen kennen we meer dan dertig verschillende serotypes IB. In Nederland zijn de meest voorkomende: D1466, M41 en D274, met daarnaast D3128, 4/91 en D8880 (nier IB). Sinds enkele jaren zien we ook de QX als een hele vervelende en sinds 2020 is D181 erbij gekomen. Met de huidige entingen in de opfok zouden de hennen voldoende bescherming moeten hebben tegen deze virussen, maar helaas blijkt dat door veranderingen in het virus en nieuwe virussen en/of een hoge virusdruk dit niet altijd het geval te zijn.

Enten in de legperiode

Een aantal bedrijven ent in de legperiode met succes tegen IB. Er zijn echter ook bedrijven waar het effect daarvan niet goed is of zelfs negatief. Of enten effect heeft, hangt van een aantal factoren af:

- Is IB echt de oorzaak van uw problemen? Ten onrechte worden soms verschijnselen van stress weleens voor IB aangezien. Goed onderzoek is eerst nodig.
- Zijn alle andere factoren geoptimaliseerd zoals klimaat, voer en water? Zo lang

hier nog hiaten inzitten, zal een enting eerder een averechts effect hebben.

- Welke soort hennen heeft u? Bij bruine hennen zien we meer problemen veroorzaakt door IB dan bij witte en daarom zal het ook eerder effect hebben om te enten bij bruine hennen.
- Wordt er consequent omgegaan met het enten? In de praktijk zien we als er geënt moet worden het beste effect van de IB primer over het drinkwater. De IB primer is een entstof die niet specifiek is voor een bepaald type IB, maar eenvoudig gezegd een basis weerstand voor alle soorten IB onder de hennen legt, waardoor rond waciende IB's niet of slecht aan kunnen slaan.

Bij het enten is zijn de volgende punten van belang:

- Ent om de 5 weken en dan alle koppels tegelijk, waarbij de jongste koppel op het bedrijf leidend moet zijn. Zijn deze op bijvoorbeeld 15 weken in de opfok voor het laatst geënt, dan moeten deze op 20 weken weer geënt worden. De oudere koppels moeten hier van tevoren al naar toe geschoven worden zonder dat er meer dan 5 weken tussen de verschillende entingen komt te zitten.
- Enten dient secuur te gebeuren. Bij een drinkwaterenting moet ervoor gezorgd worden dat de entstof snel en goed verdeeld door de hele stal komt. Dit is te monitoren door een kleurstof te gebruiken tegelijk met de entstof, waardoor je aan de hand van de kleur van het water kan zien of de entstof overal zit.

- Let er bij vrije uitloop en bio op dat de dieren (met dierenartsverklaring) een dag (of dagdeel) binnen blijven om te voorkomen dat ze buiten gaan drinken en het water met de entstof in de stal links laten liggen.
- Bespaar niet door een ouder koppel niet meer te enten, want dan is het effect voor de rest van de koppels ook weg. Dit betekent op bedrijven met meerdere leeftijden dat de laatste enting op maximaal 7 weken voor het afleveren van een oude koppel nog gegeven moet worden. Bedenk daarbij ook dat laden van hennen veel stof etc. op het bedrijf geeft waardoor er een hoger infectiedruk zal ontstaan.

In een gebied met heel veel pluimvee dicht op elkaar kan het ook zijn dat er mogelijk rekening gehouden moet worden met de hennen van buurbedrijven. Als daar hennen op andere tijdstippen geënt worden, kan het effect ook verzwakt worden.

Het komt erop neer dat u goed moet nadenken voordat u begint met IB-enten tijdens de legperiode. Het kan zeker goed werken, maar dan moeten eerst alle andere parameters op groen staan en dan nog is succes niet altijd gegarandeerd. Overleg met uw dierenarts is hierbij altijd noodzakelijk

Evert Bos, productmanager
legpluimvee 06 2125 8718
■ e.bos@abzdiervoeding.nl

Trots op de boeren; mijn klanten

We zijn trots op onze klanten, trots op onze boeren. Uw passie is onze passie. Ditmaal willen we graag de "boerentrots" van onze pluimveespecialist Gert-Jan van Beek en productmanager Evert Bos met u delen op. Een mooie samenwerking tussen twee klanten.

Door op beide bedrijven de leeftijd van de hennen op elkaar af te stemmen en een zelfde soort voer te voeren, kunnen beide legpluimveehouders continue een kwalitatief zeer hoogwaardig en smaakvol ei in hun eierautomaat en bij de klanten in de winkel leggen.

Wie

Jan en Gerrie van Malestein van Malestein's Pluimveebedrijf uit Ermelo

Bedrijf

Legpluimveebedrijf met 16.000 bruine leghennen en eigen pakstation en eierhandel en eierautomaat bij het bedrijf.

Waarom trots op deze klant

"Jan en Gerrie draaien in hun 2-etage traditionele schaarrelstal continu goede rondes. Er wordt veel aandacht besteed aan de verzorging van de hennen en alles ligt

er altijd piekfijn bij. De huidige koppel Lohmann Brown Classic bijvoorbeeld legt op 69 weken nog boven de 91% met eieren van 64,4 gram en een voeropname 116 gram. De cumulatieve uitval ligt op 1,6%. Door de samenwerking met Spijker kunnen er het jaarrond topkwaliteit boerengraneneieren geleverd worden."

Welke voeders van ABZ

Legmeel Boerengranen. Dit is het voer dat past bij het boerengranen ei concept wat Van Malestein's Pluimveebedrijf al jaren met succes afzet

naar diverse supermarkten en winkels en is gebaseerd op Legmeel 180. Deze samenstelling is op calcium en fosfor na van begin tot het eind van de koppel vrijwel constant en dat komt terug in een constante kwaliteit van de eieren.

Passie voor het vak

"Hennen houden met een optimale gezondheid en op tijd de juiste dingen doen. Hierdoor zijn we in staat om dagelijks een smaakvol boerengranen ei te produceren waar de consumenten voor terug blijven komen."

Wie

Bas Spijker van Pluimveebedrijf Spijker uit Soest

Bedrijf

Legpluimveebedrijf met 13.500 bruine leghennen, eigen eierautomaat bij het bedrijf en lokale eierafzet.

Waarom trots op deze klant

"Bas weet uitstekend te draaien met zijn leghennen en zet zijn eieren op een slimme manier af. Hij levert in samenwerking met Malestein lokale eieren aan supermarkten in de buurt en verkoopt veel eieren aan huis. Door de

leeftijd hennen en het voer op elkaar af te stemmen, is er een continue stroom verse boerengranen eieren. Met afgelopen koppel Novogen Brown Light zijn er op 74 weken 335 eieren p.o.h. geraapt met een cumulatieve voerconversie van 2,05. Het huidige koppel is 23 weken en ziet er veelbelovend uit."

Welke voeders van ABZ

Momenteel Legmeel Start Speciaal. Dit voer is zo samengesteld dat de hennen er makkelijk van eten en dat zowel de hennen als de eieren in de opstart goed op

gewicht komen. Dit doen we door te optimaliseren op een hoog gehalte verteerbaar ruw eiwit en een laag gehalte onverteerbaar ruw eiwit. In combinatie met juiste vetbronnen, voldoende vezels en een homogene structuur is alles erop gericht om de hennen een goede start te geven.

Passie voor het vak

"Buitengewoon goede eieren produceren waar de mensen speciaal voor komen. Dit valt of staat met een gezonde hen die het aan niks mag ontbreken."

Winnaar iPhone mailing Groeten uit....

Voor de zomer hebben wij een kaart verstuurd naar onze relaties waarbij u gevraagd werd uw gegevens te controleren, zodat wij beter met u in contact kunnen blijven.

Als dank hiervoor hebben wij een iPhone verloot onder de relaties die de antwoordkaart retour hadden gestuurd of gemaild. De winnaar is maatschap Scholtens uit Kekerdom. Nogmaals van harte gefeliciteerd en veel belplezier!

Daarnaast hebben wij aan 25 relaties een "Boeren zorgen voor eten" sectorpromotiepakket overhandigd.

Bij deze willen wij ook alle andere inzenders bedanken voor het updaten van uw gegevens. We hopen u hiermee altijd van de juiste informatie te kunnen voorzien.

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll, pr-communicatie@abzdiervoeding.nl. De eerstvolgende ABZ Nieuws verschijnt in december 2020.

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk
033 422 1510
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Eindhoven
040 238 0777
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Stroobos
051 235 1281
bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundveehouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager)
regio Midden, Oost en Zuid
06 2126 6227
r.ee@abzdiervoeding.nl

Frank Pol (Verkoopmanager)
regio Noord
06 8233 0681
f.pol@abzdiervoeding.nl

Geiten- en schapehouderij

Erik Koldenhof (Specialist)
06 5235 8459
e.koldenhof@abzdiervoeding.nl

Varkenshouderij

Ben van Raaij (Verkoopmanager a.i.)
06 2290 7066
b.raaij@abzdiervoeding.nl

Legpluimveehouderij

Jeroen Doornhof (Verkoopmanager)
06 5262 2335
j.doornhof@abzdiervoeding.nl

Vleespluimveehouderij

Cor van Dijk (Commercieel directeur)
06 2126 6226
c.dijk@abzdiervoeding.nl

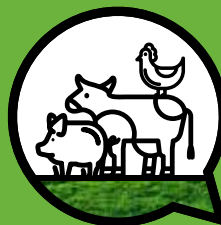
Hans Wagenaars (Key accountmanager)
06 5314 5770
h.wagenaars@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen

Gijsbert Willigenburg (in- en verkoop)
033 422 1512
grondstoffen@abzdiervoeding.nl

ABZDiervoeding

Groei met de ABZ formule

dichtbij
dier

dichtbij
boer met
het juiste
voer

voor
het beste
resultaat

ABZ / dat loont

Volg ons op Social media:

